

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XIV. Excusatus à consecratione, & communionem, excusatur à toto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

CONCLUSIO XIV.

Excusatus à consecratione, & communione, excusatur à toto.

223. Sententia Joannis Sanchez.

Sanchez in Selectis disp. 15. n. 5. sic asserit: Probabile judico accedentem ad audiendum Sacrum tempore quo Præfatio dicitur, & non extat aliud celebrandum, minimè teneri reliquis illius Missæ interesse, quamvis oppositum doceant aliqui. Et à fortiori qui tantum posset usque ad consecrationis tempus interesse, non censeretur adstrictus usque ad illud assistere, cum in illa parte præceptum de audiendo Sacro nequeat impleri quoad substantiam, quod utrumque constat ex usu Fidelium, etiam timoratorum.

224. Rejicitur.

Potens interesse consecrationi & communioni, tenetur.

Si credere fas est. Cur enim Fideles, si commode possent, nollent interesse consecrationi & communioni? Immo deberent, quia sic reverà implerent præceptum quoad substantiam, cum tota substantia Sacrificii consistat vel in sola consecratione, vel saltem in consecratione & communione; quo ergo jure excusarentur?

Probatur à Thom. Sanchez,

Et ideo non excusari docet Sanchez in Decal. l. 1. cap. 19. n. 6. quia, inquit, ea quæ à consecratione usque ad consumptionem continentur, sunt maximè necessaria, & per se primò intenta in præcepto audiendæ Missæ, utpote in quibus substantia Sacrificii consistit; reliqua autem sunt accidentariò annexa, ad ejus perfectionem, majoremque solemnitatem.

& confirmatur à simili.

Confirmat à simili: Sicut quamvis præceptum jejunii unius diei sit quoad substantialia individuum, ut unicam comestionem & abstinentiam à carnibus, nec obliget quando aliquid ex substantialibus impleri nequit; at quoad accidentaliter per illud injuncta est dividiuum, ut horam refectiois. Ac proinde qui culpâ suâ, aut necessitate coactus horam anticipat, tenetur in reliquo substantiam jejunii servare. Ita Sanchez.

225. Simile ab Auctore rejicitur.

Planè tenetur in reliquo servare, nec ille tantum, sed etiam qui suâ culpâ, vel necessitate coactus sumpserit duas refectioes in piscibus, ut ostendit praxis omnium timoratorum, qui sæpiùs judicant se excusari ab abstinentia à secunda refectioe, & tamen non audeat propterea comedere carnes. Non ergo, ut Sanchez videtur hic velle, præceptum jejunii quoad substantialia est individuum, sed reverà dividiuum.

Quidni similiter dixerò, præceptum audiendi Missam esse dividiuum, non tantum quoad accidentalia, verum etiam quoad substantialia, si talia sint consecratio & commu-

nio? Nonne plures docent illum implere substantiam præcepti, & ideo non peccare mortaliter, qui omisâ consecratione reliquis partibus Missæ assistit? Quod si verum est, nescio quare non teneatur assistere.

Nam quod ait Lugo disp. 22. n. 6. qui non adest tempore consecrationis, non offert Sacrificium illud, nisi generali ratione, sicut alii omnes Fideles; fallum est in illa sententia, quæ consequenter docet, essentiam Sacrificij potius consistere in communionem, quam in consecrationem, aut saltem æqualiter in utraque.

Si dixeris cum Lugone; Feriâ 6. Hebdomadæ sanctæ non tenemur adesse Officio illius diei, etiam occurrente Festo; quia deest consecratio.

Respondet, non præcisè quia deest consecratio; sed quoniam officium illud reverà non est Sacrificium, in quocumque tandem ratio essentialis Sacrificij constituitur. Non enim secundum illos Doctores qualibet communio est Sacrificium; sed illa tantum, quæ est quasi intrinsecum complementum præcedentis consecrationis, quod non magis convenit communioni, quæ fit à Sacerdote in Officio illius diei, quam cuilibet alteri, à laico factæ eodem die ex hostiis die præcedenti consecratis.

Cæterum, quia verius est Sacrificium essentialiter consistere in sola consecratione, & per consequens non implere essentiam præcepti, qui vel soli consecrationi non assistit, ideo saltem probabile est, eum, qui nullo modo posset adesse tempore consecrationis, licet posset adesse omnibus aliis partibus, non obligari ad eas audiendas.

Dicitur: Qui nullo modo posset adesse; nam (ut notat Lugo supra) si quis eo tempore ingressus fuisset Sacrifiium, ut afferret aliquid ad cultum Sacrificij necessarium, ille aliquo modo diceretur adesse consecrationi & facere unum corpus cum aliis, qui assistunt.

Ex quo patet magis probabilem esse, imò probabilissimam nostram Conclusionem, quæ excipit tempus consecrationis & communionis, quia saltem in his duobus consistit tota essentia & substantia Sacrificij; jam autem qui excusatur à tota substantia actionis præceptæ, videtur etiam excusari ab his, quæ sunt merè accidentalia, ut satis ostenditur in præcepto jejunii, quo nemo obligatur ad horam refectiois, qui excusatur ab unica refectioe, & abstinentia à carnibus.

Ratio ergo à priori Conclusionis est, quia præcipitur Missa, ut quædam actio perfecta, saltem substantialiter, ita ut mereatur nomen Missæ; porò cæteræ partes, ut clarum est, non mereantur nomen Missæ simpliciter & sine addito.

Solum ob stare videtur, quòd qui reliquas partes omitteret sine legitima excusatione, & solum assisteret consecrationi & communioni, gravi-

graviter peccaret contra hoc præceptum, in quo illæ partes accidentales differunt ab hora jejunii, quæ licet præveniatur, equidem non incurritur reatus peccati mortalis contra præceptum jejunii.

Solutio. Respondeo; ideo peccaret, qui assisteret soli consecrationi & communioni, quia potest reliquas partes audire per modum partium unius integri Sacrificii, adjungendo videlicet illas consecrationi & communioni; præcipitur autem ab Ecclesia auditio integri Sacrificii, ut patet ex Concl. 1. & 2. presentis sectionis, & cum aliunde sint pars notabilis, si non dignitate, saltem quantitate (in quo distinguuntur ab hora jejunii) ut ibidem probatum fuit, omisso erit peccatum mortale.

Partibus essentialibus deficientibus, alia non censentur partes integrantes.
At verò in casu Conclusionis non potest illas partes audire per modum partium integri Sacrificii, cum desint partes substantiales Sacrificii; adeoque ipsum Sacrificium. Ergo nulla obligatio, nequidem sub veniali illas audiendi, cum materia præcepta non sint illæ partes, nisi in quantum partes Missæ; sic enim & non aliter merentur nomen Missæ, quo utitur Ecclesia in suo præcepto.

230. Objectio. Dices, qui excusatur à præcipua parte Horarum Canonicarum, non propterea excusatur à reliqua; ergo pari ratione, qui excusatur à præcipua parte Missæ, non ideo excusatur à reliqua.

Responsio. Excusatur à præcipua parte Horarum excusatur à reliqua, Respondeo Negando Antecedens, si intelligas de præcipua parte singularum Horarum. Et ratio est superius tacta; quia videlicet unaquæque Hora præcipitur ut quædam actio perfecta, & ideo si non possit recitari, ita ut nomen illud mereatur, non nascitur, aut remanet obligatio illam recitandi. Porro minor pars Primæ non potest dici Prima, sed oportet, ut saltem præcipua; & quasi substantiales partes recitentur. Unde tamen quis ex singulis Horis posset aliquas partes minus principales legere, estò etiam omnes simul sumptæ facerent partem notabilem Officii, equidem non teneretur legere.

231. Nec obstat, quòd qui illas omitteret sine causa, peccaret graviter; nam hic potest eas legere per modum Canonici Officii adjungendo cæteris partibus; ille autem non. Præceptum itaque est recitare divinum Officium, idque integrè: contra illud præceptum facit posterior; secus prior.

Impotens recitare Matutinum foret teneatur ad Primam. An autem qui non potest recitare Matutinum v. g. teneatur Primam legere, si commode possit, foret quòd sic; quoniam singulæ Horæ sunt per se Officium divinum, & per modum illius dici possunt, quamvis omnes simul constituent unum Officium integrum, quòd præcipitur per unicum quidem præceptum formale & totale; attamen per multa partialia & virtualia.

Ex quo citius cognoscitur disparitas inter auditionem Missæ, & recitationem Horarum Canonicarum; siquidem præceptum Missæ unicum est, formale & virtuale; & ideo qui excusatur à principali parte, excusatur à toto, juxta illud communiter receptum: *Major pars trahit ad se minorem*, argumento leg. *Quod maior pars. 19. ff. Ad municipalem*, ubi sic dicitur: *Quod maior pars Curia efficit pro eo habetur, ac si omnes egerint.* Et cap. 1. De His quæ fiunt à majori parte Capituli; ibi: *Cum in cunctis Ecclesiis quod pluribus & senioribus Fratribus visum fuerit incunctanter debeat observari.* Et infra: *Quocirca presenti Decreto statuimus, ut nisi à paucioribus & inferioribus aliquid rationabiliter obiectum fuerit & ostensum, appellatio remota prævaleat semper & suum consequatur effectum, quod à majori & seniori parte Capituli fuerit constitutum.* Sed de his plura alibi.

232. Disparitas inter auditionem Missæ & Horas Canonicas.

1. 19 ff. Ad municipalem.

Cap. 1. de His quæ fiunt &c.

Certè inveniuntur, qui existimant, excusatum à majori parte omnium Horarum copulatum, à singulis liberum esse, tamen commode aliquam integram Horam posset recitare: pro qua sententia communiter citatur Navarrus De Oratione cap. 11. n. 15.

233. Quorumdam sententia dicitur excusatum à majori parte Horarum copulatum, à singulis liberum esse.

Nihilominus puto commode eum posse intelligi de Horis singulis disjunctivè; sic enim ait n. 16. in fine: Et consequenter (scilicet ad præceptum Missæ) licet præceptum de Horis dicendis obliget ad dicendam partem earum majorem, si eam dicere potest, estò non posset totas; non tamen obligabit ad dicendas particulas aliquas earum, quas dicere potest, si alias totas non posset, quia præcipiens hoc non intendit.

Hæc de prima difficultate. Propono secundam, quæ imponet finem huic disputationi, & quæro, an excusatus ab auditione Missæ diebus Dominicis, & Festivis, teneatur ad orationem privatam, concionem, dilectionem Dei super omnia, aut alia pia opera? Responsio erit

CONCLUSIO XV.

Excusatus ab auditione Missæ diebus Dominicis & Festivis, nullo jure teneatur ad orationem privatam, concionem, dilectionem Dei super omnia, contritionem: aut alia pia opera,

E St communis: quo enim jure teneretur? Non naturali, ut patebit ex dicendis. Non etiam jure divino positivo, siquidem ubi illud exstat? Et simili modo argumentari possumus de jure

234. Probatio Conclus.

Rrrr 2